

Kovács nélkül

Lekció: Zsolt 130/Textus: 1 Kor 5

2016. 04. 10.

Kedves Testvérek!

Folytatjuk a korinthusi levélről szóló sorozatot. Vasárnapról-vasárnapra bontakozik ki előttünk, hogy a korinthusi gyülekezetben mekkora problémák voltak, milyen nehézségek vannak, mi mindennel küzdöttek. Ahogy körvonalazódik az, ami ott zajlott lehet, hogy az az érzésünk támad, hogy nem szívesen jártunk volna abba a gyülekezetbe. Mennyi furcsaság, ellenségesség és elfogadhatatlan dolog. Sokszor van romantikus, ideális képünk arról, milyenek is lehettek az őskeresztyének? Mennyire kegyesek és szentek voltak, szenvedtek az evangéliumért, üldözték őket ők pedig éjt nappallá téve imádkoztak és minden olyan ideális és szép volt... Aki ezt gondolja, annak különösen ajánlom figyelmébe a korinthusi levelet tanulmányozásra! Íme egy igazán nem romantikus, idealizálható és elit gyülekezeti helyzet az „aranykorból”! Az apostol leírása valós és itt is azt látjuk, a valóságról beszél. Valós problémákról, valós rossz viszonyulásokról. Valós elmérgesedett helyzetről, valós megbénult és nem idejében cselekvő hozzáállásról. Valós önellentmondásról. A korinthusiak büszkék voltak, pártoskodtak, jónak tartották magukat, felfuvalkodtak, gőgösek is voltak (ahogy a levél 4. fejezetében is olvashattuk), versenyeztek egymással- mindeközben ugyanakkor eltértek szó nélkül olyan dolgokat, amit még a nem keresztyének sem tűrtek el szó nélkül. Kezdünk közeledni magához a témához, ami „18-as”, ami igazán izgalmasnak tűnik. „Huh, de izgi: meséld el, hogy volt!” Ez az érzés jelenhet meg abban, aki ezt hallja. Végre valamilyen pletyka: van egy igazi „ügy” Korinthusban. Erre az ember feléled, kíváncsivá válik és részleteket akar megtudni és csámcsogni akar és szörnyülködni és persze ítéletet alkotni és elhatárolódn... és addig is NEM ÖNMAGÁVAL FOGLALKOZNI. És miközben ez most kicsit viccesnek hat és ismerős lehet a mindennapi életből ez a működés, aközben nagyon komolyan szeretném hangsúlyozni, hogy...

- ...ne gondoljuk, hogy azért van ez itt leírva a Szentírásban, hogy lássunk egy kis ókori bulvárt! Nem azért, hogy mi is elkezdjük igazolni magunkat, hogy „Tessék, ilyenek a keresztyének! Ezt mondom...!”. Sem azért, hogy kihúzzuk magunkat: „Na, azért ennyire nem vagyunk feslettek - jó emberek vagyunk mi, kérem!”

- ...azt is fontosnak tartom kimondani, hogy egy tipikus keresztyén túlzás vagy hangsúlyeltolódás, hogy A BŰN az a paráznság. Ez a legsúlyosabb, az elképzelhető legdurvább és valamiért ezt sokkal-sokkal komolyabbnak tartjuk, mint bármi mást. Következményeire nézve bizonyára súlyos dolog ez, de erkölcsileg nem rosszabb, mint a hazugság, az irigység, az álnokság, képmutatás, a lopás vagy a másik érzelmi manipulálása.

Nem az önigazolás tehát az utunk ma, sem a szörnyülködés és ítélkezés- vagy épp a helyzetben érintettek felmentése. Amiért ez a történet itt áll, az Isten üzenete és maga az evangélium valósága és kihívása: Isten népe életének valósága és kihívása. Az, ami a MI üdvösségünkre és javunkra van megírva. Így tekintünk most erre a nem könnyű szakaszra!

I. „RÉGES-RÉG EGY MESSZI-MESSZI VÁROSBAN...”Fontos, hogy értsük és amennyire lehet tisztán lássuk, mi történt ott és akkor, mi az a helyzet, amire Pál reflektál, mit tesz és mit gondolhatunk mi erről? Mi az a helyzet, ami Korinthusban volt?

1. Az ÁLLAPOTOK. A levélben egy nagyon elmérgesedett helyzetben találjuk magunkat. Nem egy tegnap történt esetről van szó! Pál már az előző levelében is írt erről a gyülekezetnek. Az „az a hír járja rólatok” sem azt jelenti, hogy tegnap történt és ma már tud róla a fél világ... Akkor a hírek eleve lassabban terjedtek. Ez a helyzet lehet, hogy évek óta így van, de az biztos, hogy hosszú ideig, huzamosabb ideig fennáll az, hogy valaki a mostoha anyjával él és eközben a gyülekezet tagja. Ez az akkori felfogás szerint is rossz, a római törvények szerint és a zsidó törvények szerint is (ld. 3Móz 18, 8). Nyilvánvaló a bűn és mégsem történik semmi. Egy megtűrt, elfogadott dologgá válik ez, ami talán tabu is volt a gyülekezetben, vagy letagadták, magyarázták, elnézték... mindenfélét lehet ezzel csinálni ahelyett, hogy úgy rendeznék, ahogy erre Isten hív. Megtéréssel, bűnbánattal, a bűntől való elfordulással.

2. AZ EXKOMMUNIKÁCIÓ, azaz a kiközösítés ezért ilyen sürgős és súlyos. Az ilyen megtűrt és nem rendezett dolog csendesen, lassan de biztosan rombolja a közösséget és utal arra is, hogy valami nagyon nincs rendben a gyülekezet belső működésével, „immunrendszerével”. A téma ugyanis nem ez az „eset”, nem az az ember maga, hanem mindennek a gyülekezetre gyakorolt hatása. A konkrét helyzetben az apostol azt mondja: „ki kell közösíteni”. És erre felszisszenhetünk és megakadhatunk ebben és valami belső ellenkezést érezhetünk. Talán mi magunk is átértük, hogy valamikor valahonnan akár igaztalanul közösítettek ki, zártak ki minket. Talán láttuk, hogy tehetetlen vezetők ezzel éltek hatalmuk fitoktatásaként vagy fenyegetésként: kizárlak, kizárunk és akkor jól megnézheted magadat! De eszünkbe juthat nem csak saját történetünk vagy viszonyulásunk, de az egyháztörténet sok ilyen „csiki-csuki” játéka: egymás kölcsönös kizárása, kiátkozása... nem szép fejezetei az egyháztörténetnek... Itt a konkrét helyzetben az „üszkösödött végtag” eltávolításához tudnám a helyzetet hasonlítani. A célja az, hogy egyrészt a gyülekezetben ne okozzon nagyobb bajt, másrészt az illető „a lelke üdvözüljön...”- így olvastuk.

3. A TANÍTÁS. Az apostol tanítja a korinthusiakat mindeközben. A korinthusiak gőgösek (1Kor4 is: gőgösség...) – dicsekednek... És az apostol ebben a helyzetben tanítani akarja őket: ne tegyétek. Ne legyetek gőgösek. Inkább meg kellene szomorodnotok. Szégyenkezni kellene emiatt- mármint amiatt, hogy idáig fajulhatott ez az egész. Meg kellene a döntést hozni- de persze ahhoz erő kellene. Valójában gyengék vagytok. Valójában labilisak vagytok. Ezért ez a sok szélsőség, ezért ez a sok rivalizálás, ezért ez a nagy gőg és kifelé élés, ezért a felfuvalkodottság. Mégis, nem azért tanítja Pál a korinthusiakat, hogy leleplezze őket, hanem hogy elérje, hogy felnőjenek végre, meggyökerezzenek Krisztusban, megértsék és éljék az evangéliumot és növekedjenek is benne. Pál ráadásul nem most kezdte a tanítást, ahogy már említettem, korábbi levelében is megtette: „Levelemben már megírtam nektek: ne tartsatok kapcsolatot paráznákkal...”. Vegyük észre ebben a türelmesen, újra és újra bátorító módon, ha kell keményen és határozottan tanító apostolt, aki szereti a gyülekezetet. Akinek fontosak, aki harcol értük és nem hagyja szó nélkül azt, ami köztük van.

4. AZ ÍTÉLET HOZATAL, AZAZ DÖNTÉS.

- Tulajdonképpen a tanítás egy fontos eleme az, hogy Pál döntésre sarkallja a gyülekezetet. Jelen esetben együtt dönt velük- kvázi helyettük, mert úgy tűnik, még kiskorúak. És ebben nem a kiskorúsító vezetői szándékot kell meglátnunk, hanem a felelős „szülő”, a felelősségteljes vezetőt, az apostolt, aki érzékeli, hogy itt vészhelyzet van.
- Mit dönt? Pál távollétében is döntést hoz és megfogalmazza a helyes hozzáállást: „El kell távolítani az illetőt...” Átadjuk a Sátánnak, azaz visszakerül a világba: ki a gyülekezet köréből, védelméből.
- Érdekes az ítélet alkotás folyamata. Lélekben jelen van- így fogalmaz. Ítéletet hoz aszerint az értékrend szerint, amit az evangéliumból megértett, ami világosság vált, amit a Szentlélek kimunkált. Nem a saját véleménye szerint, nem indulatból (ezt fontos megértenünk!). Van

ugyanis egy értékrend, amiben élünk (élhetünk) és amihez viszonyíthatjuk magunkat. Talán ezt nem értették a korinthusiak: vannak nem relativizálható értékek, van igazság, van következménye a dolgoknak és nem lehet bármit megtenni.

- Az ítékezés/ítéletalkotás persze jelen volt a gyülekezetben, de nem helyes módon. Pál javaslatára (hogy „ne tartsatok kapcsolatot paráznákkal...”) mindenki felett ítélezni kezdtek, főleg a külvilágra nézve. Pál pedig ezt leállítja és felhívja a figyelmüket: ne ítéljessétek a külvilágban élőket- nem a ti dolgotok! Nem gondolhatjátok komolyan, hogy ez parancs: ne tartsatok kapcsolatot paráznákkal és egyéb bűnökben lévőkkel- akkor senkivel nem tarthatnátok kapcsolatot! Mindez a belső működésre érvényes: az értékek megjelenése, az értékrend, az egészséges, Szentlélek által uralt lelkiismeret jelenléte határozza meg azt, ami a gyülekezeten belül történik! Erre nézve legyen véleményetek, világos álláspontotok.

5. A KÉP, AMIT HASZNÁL:

- Nagyon szép és kifejező a kép, amit itt az apostol használ. A felolvasott történetben a páska ünnepe az a képi kontextus, ahová visz az apostol. A páskát azért ünnepelték eredetileg, hogy az egyiptomi szabadulásra emlékezzenek. Jézus a húsvéti Bányás páska ünnepén megáldoztatott. Ez a gyülekezet történeti valósága. Egyébként szokás volt, hogy a páska ünnep előtt el kellett távolítani minden kovászt minden zsidó otthonból. Az ünnep első napján világosságot kell gyújtani, átnézni az egész házat: hogy minden kovászt el lehessen távolítani. A kovász egyébként nem csak keleszt, de megronthatja az egész kenyeret is (Mk 8, 15).
- Milyen szép kép ez: Jézus meghalt, feltámadt, a szabadítás valós, a megváltás valós. Ha ezt hisszük, ha ezt ünnepeljük, akkor bizony nagytakarításra van szükség. Nem kell kiérdemelnünk az áldozatot, nem azért vagyunk megváltva, mert szépen takarítunk - hanem ez ennek a következménye. Hálából. Ezt tegyétek hát, ezen serénykedjete: a közösségben és az egyéni életetekben is!

II. GYÜLEKEZETI ALKALMAZÁS. Itt is 5 rövid pontot szeretnék megfogalmazni, ami megszólíthat bennünket, mint közösséget:

- A legegyszerűbb bűnbakokat találni! Vigyázzunk, magunk között ne keressük, kutassuk és lessük: ki a bűnös? Ne azzal foglalkozzunk, hogy mást hibáztatunk egy probléma, nehézség miatt. Akár egy házcsoporton vagy szolgálaton belül. Sokszor ez persze szimpátia és antipátia révén történhet és sok-sok emberi sérelem mentén történhet...

- Sokkal inkább fogadjuk el, hogy felelősségünk van egymás felé. Mit jelent ennek a valósága? Tegyük fel magunknak a kérdést: mit jelent ez a felelősség? Hogyan kell hordoznom a másikat? Mit jelent imádkozni érte, harcolni érte? Mit jelent meginteni, ha kell, szembesíteni? Mit jelent mindezt bölcsen és szeretettel tenni...?

- Térjünk meg a fölfuvalkodottságból! „Felfuvalkodtatok ahelyett, hogy megszomorodtatok volna és...”- írja az apostol. És ez nagyon komoly dolog. Az van bennem most, hogy ezt ki kell mondjam: bármilyen szinten is érint minket, hogy jobbnak, többnek, rendbenlévőbbnek, szellemileg magasabb rendűnek tartjuk magunkat másnál: meg kell térni a fölfuvalkodottságból! Ez ugyanolyan horderejű bűn, mint a cégéres paráznaság! Keressük az alázat útját, a kegyelmet!

- Óvakodjunk az ítélekezéstől! Az ítélező lekülettől, a megbotránkozó és szörnyülködő törvénykezéstől, ami leginkább csak öngazolja az embert! Az ítélekezés egyébként bezár a kívülállók felé, démonizálja a világot és sterilizálja a belső környezetet. Az ítélekezés egy nagyon veszélyes illúzió.

- Értékrendünk legyen világos. Legyen ugyanakkor az értékrendünk világos és szilárd, képviseljük az Isten igazságát úgy, mint akik maguk is a kegyelemre szorulnak. Ne kenjük el azt, ami világos- az nem ítélkezés, ha világosan megfogalmazzuk, mit mond Isten Igéje egy-egy dologról. Ragaszkodjunk az igazsághoz!

III. SZEMÉLYES ALKALMAZÁS

A személyes vonatkozásoknál mindössze egy dolgot említek, azaz kettőt. Alapvető fontosságú, hogy a szakaszban lévő ún. „bűnkatalógusban” felismerjük saját magunkat. Ezeket látjuk itt: paráznák (azaz ösztön létben élők), nyereszkesedők, rablók (az anyagi javak: materiális kötöttség), bálványimádók (Tévhitiek, babonák, sötétség, megvezettség, idegen istenek). Mindhárom az Isten rendjével szembe menő magatartás. A 10 parancsolatban Isten nyilvánvaló módon megtiltja ezeket, óv ezektől. Igazából az ezekben való élés, a tartós ellenszegülés az Isten rendjével való szembe helyezkedés és Isten rendjével való szembenállás. És tudjátok, ez egy tükör. Érintettek vagyunk. És ez valóságos. De tudjátok, legalább ennyire valóságos a kegyelem is. És ha valaki eljut odáig, hogy tényleg bánja és megutálja, amit tett, ami a szívében van; ha vágyik a megoldásra és felismerte, hogy magától nem megy és képtelen megváltozni, akkor teret nyerhet az életében a kegyelem. Hogy is működik a kegyelem? Mi is a kegyelem? Olyan nehéz ez: akkor most tartsam be a törvényt vagy ne? Ha van kegyelem, akkor minek kell betartani a törvényt? Milyen viszonyban van az Isten igazságossága (törvénye) és kegyelme? Ennek a megértésében segíthet az az idézet, amit egy ma élő teológustól (Szabados Ádámától) hoztam nektek zárógondolatként: „Ha valaki régóta törvénytelenül próbált élni, és rádöbben ennek nyomorúságára, az sokszor úgy kezdi tisztelni a törvényt, hogy a kegyelemhez nem is jut el. Akit a törvény nyomorított meg, az pedig sokszor úgy oldja fel a belső feszültséget, hogy egyszer s mindenkorra leszámol a követelményekkel és a törvényteleniség szabadságában próbálja megélni a hitét. Aki így él, az sem a kegyelemmel találkozott, hanem szimplán csak kiiktatta a törvényt. Ez azért nagy baj, mert a kegyelem értelmezhetetlen a törvény nélkül. A kegyelem lelkisége sem nem törvény nélküli, sem nem törvényeskedő. A kegyelemnek nincs feltétele, de van következménye. Aki valóban Krisztussal találkozik, az átéli a feltétel nélküli elfogadást. Átéli, hogy Krisztus büdösen, koszosan, bűnösen, szennyesen magához öleli őt, és nem kérdezi, merre járt. De azt is átéli, hogy Krisztus leszedi róla a koszos ruhát, megfürdeti, új ruhát ad rá, és arra kéri, vigyázzon rá. Majd megtanítja – kegyelem által – az élet ösvényére, mely egyáltalán nem törvénytelen. Aki találkozott a kegyelmes Krisztussal, az tudja, hogy Krisztus nem vár tőle semmit, de azt is tudja, hogy Krisztus nagyon sokat vár tőle. Nem kell megfelelnie neki, de mellette kell maradnia. (...). A kegyelem nem támaszt feltételeket, de Krisztusban szeretet által betölti bennünk is a törvényt.”

Ámen!

Thoma László